

Procedura postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub zaistnienia cyberprzemocy w Gimnazjum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kaliszu Pomorskim

Definicja:

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne.

Cel i działania procedury:

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole jest jednym z najważniejszych zadań placówki oświatowej. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych.

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Osobami, które mogą zgłosić podejrzenie lub zaistnienie cyberprzemocy są:
poszkodowany uczeń - ofiara, jego rodzice/ prawni opiekunowie, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.

W szkole zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:

- a) uczeń - ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy a w przypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska;
- b) jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać taką informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora;

c) pedagog szkolny i dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie;

d) do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. Ważne jest, aby nie konfrontować sprawcy cyberprzemocy z ofiarą;

e) nauczyciel zajęć komputerowych w miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

3. Zabezpieczenie dowodów.

Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e- mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

Dowody cyberprzemocy można rejestrować w następujący sposób:

a) telefon komórkowy - nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno wiadomości tekstowe jak również zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy;

b) komunikatory - w serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować;

c) strona www - można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację "wklej" w dokumencie Word lub Paint;

d) e-mail - należy zapisać całą wiadomość, która może pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości.

4. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy.

a) szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy;

b) w sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów;

c) w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy, który jest uczniem szkoły.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

a) przeprowadzić rozmowę z uczniem - sprawcą o jego zachowaniu;

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,

- należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, jakie zostaną wobec niego zastosowane,

- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,

- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,

- jeżeli jest kilku sprawców, rozmowę należy przeprowadzić z każdym osobno,

- nie należy konfrontować sprawcy z ofiarą.

b) powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka;

- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka,

- należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady,

- warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia.

c) objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną;

- praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia,

- pomoc ta może być udzielona przez pedagoga i psychologa szkolnego,

- w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania ucznia na dalsze badania specjalistyczne i terapię, np. do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

6. Środki dyscyplinarne wobec sprawcy, który jest uczniem szkoły.

- a) wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje standardowe kary jak wobec sprawców każdej przemocy, zawarte w Statucie Gimnazjum;
- b) celem sankcji powinno być zaprzestanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana;
- c) podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:
 - rozmiar i rangę szkody,
 - czas trwania prześladowania,
 - świadomość popełnionego czynu,
 - motywację sprawcy,
 - rodzaj rozpowszechnionego materiału.

7. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy, który nie jest uczniem szkoły.

- a) Przerwanie aktu cyberprzemocy (zabezpieczenie dowodów oraz zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału);
- b) Poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów ofiary cyberprzemocy o zdarzeniu;
- c) Powiadomienie Policji o cyberprzemocy (podjęcie czynności śledczych);
- d) Ustalenie i udzielenie wsparcia/ porady ofierze cyberprzemocy.

8. Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

- a) ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno- pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub wychowawcę;
- b) podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie;
- c) ofiara powinna otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili,

SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu. Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie: zażenowanie, smutek, poczucie winy;

d) bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice/prawni opiekunowie dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły.

9. Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.

Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Podczas takiej rozmowy pedagog, wychowawca, dyrektor powinni wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatii. Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka za sprawcą.

10. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia.

Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami/prawnymi opiekunami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

11. Powiadomienie Sądu Rejonowego i Policji.

W przypadku, gdy rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy ze szkołą a uczeń - sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania i szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, konieczne jest zawiadomienie o sprawie Sądu Rejonowego.

W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt Policji, która prowadzi dalsze działania.